

Demanda turística

La incertesa i el turisme nord-americà

La despesa turística procedent dels EUA evidencia una desacceleració clara des del final del 2024. Aquest alentiment reflecteix, en part, la normalització del creixement del turisme després de la pandèmia i factors macroeconòmics com l'apreciació de l'euro enfront del dòlar i el deteriorament de les perspectives de creixement de l'economia nord-americana. No obstant això, atès que aquests factors solen operar amb un cert retard, és probable que l'alentiment respongui també a un augment de la incertesa sobre la política econòmica i comercial dels EUA, que estaria començant a afectar la propensió dels nord-americans a viatjar a Espanya. Tenint en compte que és un mercat que, el 2024, va representar el 4,6% de les arribades i el 7,1% de la despesa turística internacional a Espanya, la seva desacceleració pot arribar a restar prop d'1 p. p. al creixement del PIB turístic el 2025. Algunes zones del país, com les àrees urbanes no costaneres, es podrien veure més afectades per l'elevat pes de la despesa turística nord-americana. Ara com ara, la major desacceleració s'està observant a les zones rurals, on el pes del turista nord-americà és menor.

El turisme nord-americà mostra signes de desacceleració

En l'últim lustre, Espanya ha viscut un autèntic boom del turisme nord-americà. Segons les dades de l'INE, entre el 2019 i el 2024, les arribades de turistes procedents dels EUA van créixer el 28,3%, més del doble que el 12,3% que va registrar el total d'arribades internacionals. Durant aquest període, els turistes nord-americans van passar de representar el 4,0% de les arribades i el 6,3% de la despesa turística internacional a representar el 4,6% i el 7,1%, respectivament. És més, la seva despesa turística va explicar el 13,2% de l'augment total de la despesa turística internacional entre el 2019 i el 2024, la qual cosa il·lustra fins a quin punt és rellevant el paper d'aquesta nacionalitat.

Durant els primers mesos del 2024, el turisme nord-americà va mostrar un dinamisme notable, amb creixements en despesa i en arribades per damunt de la mitjana de la resta de mercats emissors. No obstant això, des de la tardor passada, els indicadors apunten a un alentiment clar, més intens que l'observat en el conjunt del turisme internacional. Això fa que ens qüestionem fins a quin punt podria representar un motiu de preocupació per a l'evolució del sector en els propers trimestres i que ens plantejem quines destinacions turístiques es podrien veure més afectades.

El pes creixent del turisme nord-americà fa encara més rellevant analitzar l'alentiment d'aquest component de la demanda turística, així com els possibles factors que l'expliquen

La despesa amb targetes nord-americanes als TPV de CaixaBank, que creixia a ritmes pròxims al 17% interanual entre el gener i l'octubre del 2024, va passar a alentir-se de forma molt clara a partir del novembre (el -2,2% interanual en la mitjana del novembre del 2024 al maig del 2025), mentre que la despesa total amb targetes estrangeres va disminuir de forma molt més moderada (de l'11,1% entre el gener i l'octubre del 2024 al 8,5% entre el novembre i el maig del 2025).¹¹ Les dades de despesa turística de l'INE confirmen aquesta tendència: la despesa turística nord-americana va passar de créixer més del 23% en els vuit primers mesos del 2024 al 5,6% del setembre del 2024 al maig del 2025, mentre que la desacceleració de la despesa turística internacional total va ser menys marcada, ja que va créixer del 17,8% dels vuit primers mesos del 2024 a l'11,0% en els vuit últims mesos fins a l'abril del 2025.

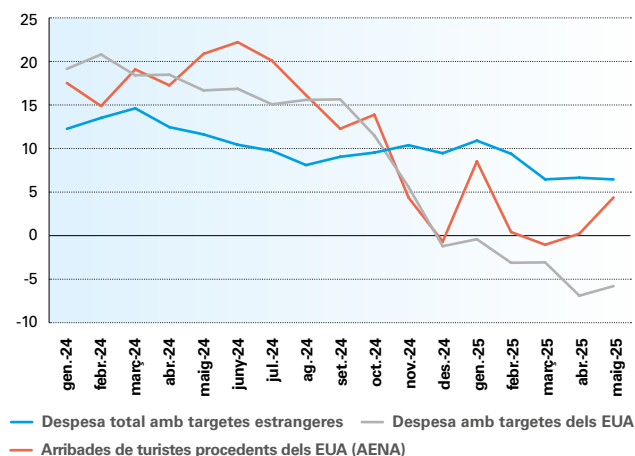
De manera similar, les arribades de passatgers provinents dels EUA també es van frenar bruscament i van passar de créixer el 17,5% interanual en els 10 primers mesos del 2024 a tot just el 2,3% entre el novembre del 2024 i el maig del 2025. En canvi, segons l'INE, el descens del nombre de turistes nord-americans que van visitar el país és més suau (del 14,6% al 6,8% en el mateix període), però, de nou, va ser superior a la desacceleració del nombre d'arribades de turistes internacionals en conjunt (de l'11,1% al 7,6%). A més a més, la pèrdua de dinamisme del turisme nord-americà a Espanya està sent superior a la que està experimentat el turisme nord-americà en conjunt, i a Europa, tot i que és d'una magnitud similar a la registrada a Itàlia (vegeu el gràfic de la pàgina següent). En canvi, sembla que França està millorant els seus registres en relació amb el 2024, la qual cosa podria estar relacionada amb la celebració dels Jocs Olímpics l'any passat.

¹¹ Indicadors de despesa turística internacional del portal d'Economia en temps real de CaixaBank Research, basats en pagaments amb targetes estrangeres als TPV de CaixaBank i disponibles a: <https://realtimereconomics.caixabankresearch.com/>.

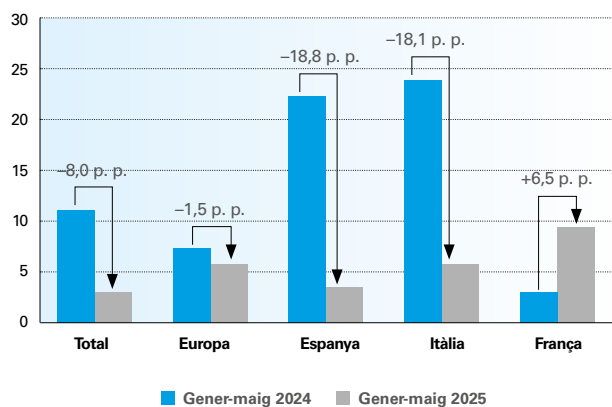
Turisme nord-americà a Espanya

Variació interanual (%)

Passatgers nord-americans per destinació

Variació interanual (%)

Font: CaixaBank Research, a partir dels indicadors de despesa turística internacional del portal d'Economia en temps real de CaixaBank Research (pagaments al TPTV de CaixaBank), d'AENA i de l'International Air Travel Statistics USA.

La desacceleració del turisme nord-americà pot arribar a restar prop d'1 p. p. al creixement del PIB turístic el 2025

Aquests indicadors reflecteixen que un component clau de la demanda turística –el turisme nord-americà–, que, fins ara, havia contribuït de forma significativa al creixement del sector, mostra signes clars de refredament. Atesa la seva magnitud i el seu pes dins el turisme internacional que visita Espanya, estímem que aquest alentiment podria restar fins a 1 p. p. al creixement del PIB turístic. En un context en què preveiem una desacceleració del creixement del PIB turístic des del 6,0% del 2024 al 2,7% el 2025 (–3,3 p. p.), la pèrdua de dinamisme del turisme nord-americà es perfila com un factor rellevant que caldrà tenir en compte.

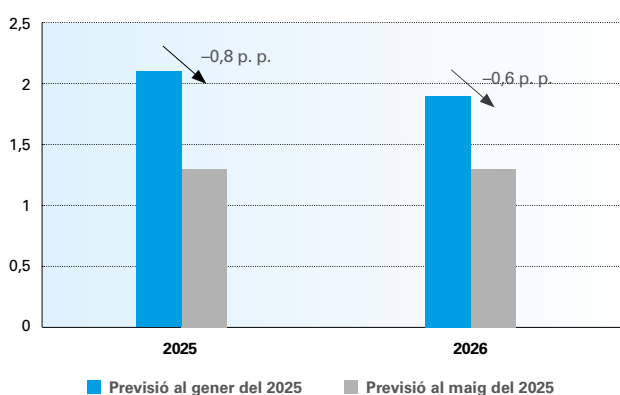

Factors que contribueixen a la desacceleració del turisme nord-americà

Un canvi de la magnitud que indiquen les dades no s'explica només per la normalització postpandèmia del creixement del turisme internacional. Una part la podrien justificar els factors macroeconòmics que normalment determinen el creixement del turisme nord-americà, com l'augment de la renda bruta disponible o el tipus de canvi euro-dòlar. No obstant això, és improbable que, aïlladament, aquests dos factors hagin causat una desacceleració tan marcada i, sobretot, en un període de temps tan curt, la qual cosa suggereix que l'augment de la incertesa també hauria contribuït a aquesta desacceleració.

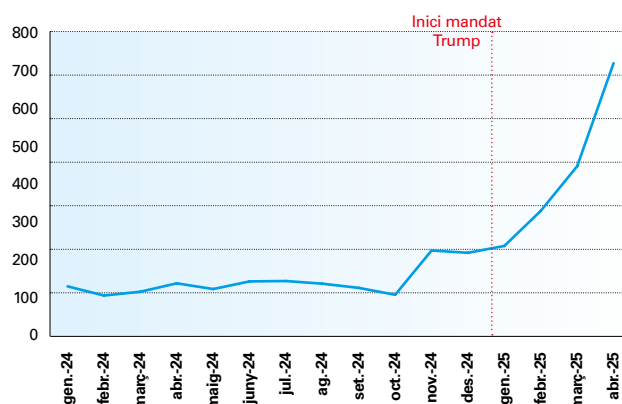
Perspectives de creixement per a l'economia dels EUA

Variació interanual (%)

Incertesa econòmica als EUA

Índex

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del BEA i de l'Economic Policy Uncertainty Index.

La renda bruta disponible real de les llars nord-americanes va avançar el 2,7% el 2024, després del 5,1% registrat el 2023, segons les dades de l'U.S. Bureau of Economic Analysis. Atès que el creixement de les arribades turístiques internacionals està fortament relacionat amb el creixement de la renda bruta disponible,¹² aquesta faria preveure un creixement robust, tot i que l'alentiment en el ritme de creixement de la renda bruta disponible nord-americana entre el 2023 i el 2024 és coherent amb una normalització de les arribades turístiques. L'empitjorament de les perspectives econòmiques després de l'inici de les tensions comercials (des de CaixaBank Research, hem passat de preveure un creixement per a l'economia dels EUA el 2025 del 2,1% al començament de l'any a l'1,3% en l'actualitat; de manera similar, la revisió per al 2026, de l'1,9% a l'1,3%, també és significativa)¹³ podria ser una font de feblesa de la demanda turística nord-americana.

Un altre factor macroeconòmic que podria contribuir a l'alentiment del turisme nord-americà és la caiguda del dòlar enfront de l'euro. CaixaBank Research estima que una depreciació del dòlar de l'1% enfront de l'euro redueix les arribades dels nord-americans el 0,25% en el trimestre següent. El Banc d'Espanya troba resultats en la mateixa direcció i estima que les pernoctacions hoteleres dels viatgers estrangers es redueixen fins a un 0,4% quan la seva divisa es deprecia l'1%, tot i que aquest efecte és a cinc trimestres vista. La depreciació del dòlar a partir del febrer podria afeblir el turisme nord-americà, però de manera relativament modesta, i ho faria cap a l'estiu i la segona meitat de l'any, tant segons les estimacions de CaixaBank Research com les del Banc d'Espanya.

¹² Vegeu l'article «Què ens diuen les elasticitats de la demanda turística internacional sobre el creixement del sector turístic a Espanya?», a l'Informe Sectorial de Turisme del 1S 2025.

¹³ Per a més informació sobre el nou escenari econòmic, vegeu l'Informe Mensual del mes de juny del 2025.

Com ho mostra el gràfic de la pàgina anterior, el canvi de tendència del turisme dels EUA ha coincidit amb un augment molt fort de la incertesa econòmica al país. Així ho reflecteix l'Economic Policy Uncertainty Index, que mesura la incertesa a partir de les notícies a la premsa dels EUA i que s'ha disparat fins a màxims històrics des de l'arribada de Donald Trump a la presidència i l'inici de la inestabilitat del comerç global. Tot i que el turisme internacional no està directament afectat pels aranzels, es tracta d'un bé de luxe¹⁴ i, per tant, és una despesa susceptible de ser retallada quan les llars no tenen certesa sobre la situació de l'economia.

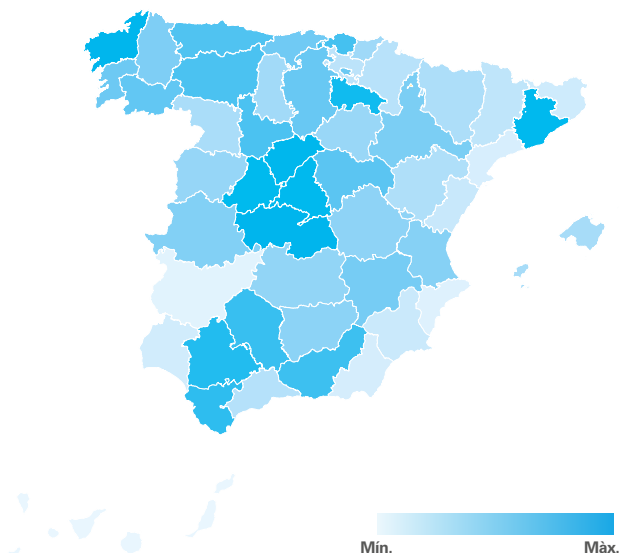
L'impacte de la desacceleració del turisme nord-americà és desigual

Malgrat que la caiguda del turisme nord-americà a Espanya no és incompatible amb un creixement continuat del sector, la seva distribució desigual en el territori implica que algunes zones estan més exposades que unes altres a la desacceleració. El turista nord-americà va representar el 9,9% de la despesa internacional registrada el 2024 als TPV de CaixaBank al conjunt d'Espanya, però, en províncies com Barcelona, Madrid, Toledo o Segòvia, va superar el 17% de la despesa internacional total. La Rioja i algunes parts d'Andalusia també mostren registres elevats. En canvi, algunes províncies del litoral mediterrani, com Alacant, Castelló, Almeria, Tarragona i Girona, destaquen per tenir un pes del turisme nord-americà inferior al 4% de la despesa registrada als TPV de CaixaBank. Les Illes Canàries i, en menor mesura, les Balears també estan més aïllades del turisme nord-americà.

¹⁴ Un bé de luxe és amb una elasticitat als ingressos superior a 1. Tant l'anàlisi de CaixaBank Research com el consens en la literatura acadèmica troben elasticitats superiors a 1 per al turisme internacional. Vegeu «Què ens diuen les elasticitats de la demanda turística internacional sobre el creixement del sector turístic a Espanya?», a l'Informe Sectorial de Turisme del 1S 2025.

Pes del turisme nord-americà per província

Despesa turística dels EUA sobre la despesa turística internacional total (%)

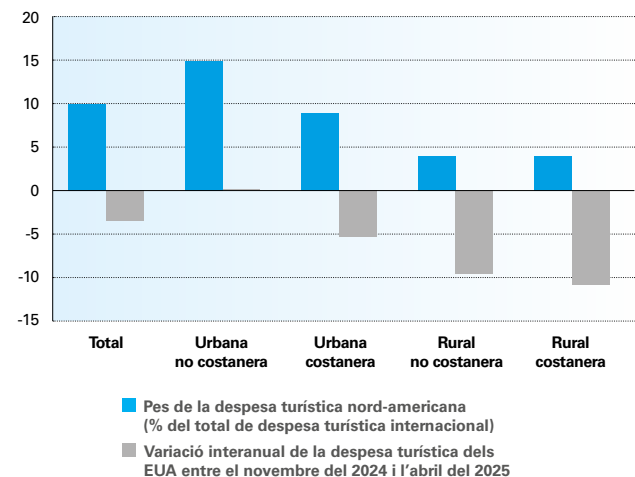

Nota: Dades del 2024.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de pagaments als TPV de CaixaBank.

Pes i evolució del turisme nord-americà per tipus de destinació

(%)

Nota: Dades del 2024 per al pes i dades del novembre del 2024 a l'abril del 2025 per a la variació de la despesa.

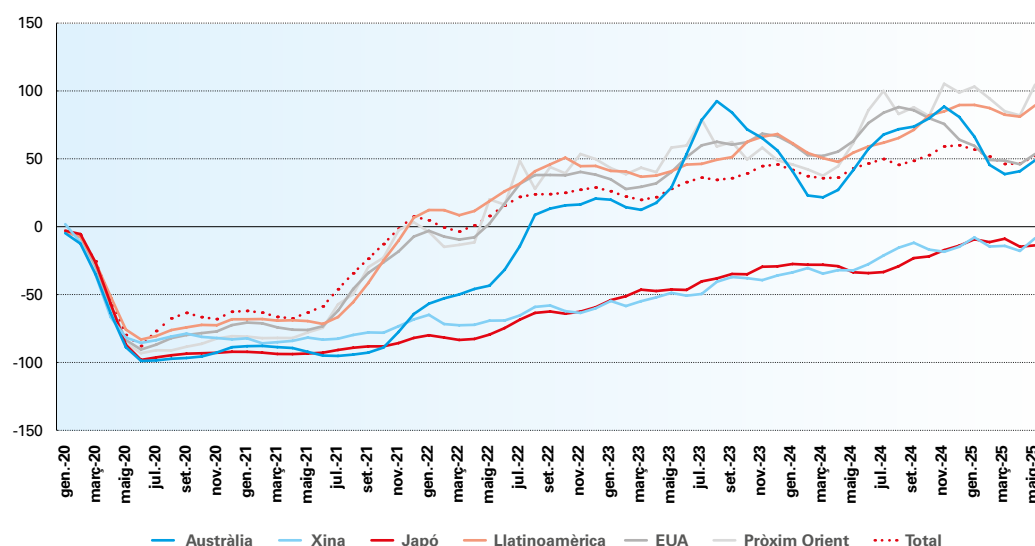
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de pagaments als TPV de CaixaBank.

En funció de les destinacions, si segmentem els municipis espanyols entre urbans (de més de 30.000 habitants) i rurals i entre costaners i no costaners, observem que el pes del turisme nord-americà és particularment important als municipis urbans no costaners (el 14,7%). Als municipis rurals, tant costaners com no costaners, el pes del turisme nord-americà se situa lleugerament per damunt del 4%. L'evolució de la despesa turística nord-americana també varia, i les destinacions amb més pes mostren un funcionament una mica més positiu. Així, entre les destinacions rurals, on el turisme nord-americà té menys pes, les caigudes interanuals de la despesa turística nord-americana entre el novembre del 2024 i l'abril del 2025 s'aproximen al 10%. No obstant això, a les destinacions urbanes costaneres, la caiguda és més modesta (el -5,4%), i les destinacions urbanes no costaneres, on el turisme nord-americà té més pes, registren un avanç molt lleuger (el +0,1%).

Malgrat que la desacceleració sigui una mica més tímida a les destinacions amb més pes del turisme nord-americà, és important que desenvolupin una estratègia per compensar l'alentiment i promocionin, per exemple, el turisme d'alt valor afegit, inclòs el d'altres orígens de llarg abast. En els últims anys, alguns mercats de llarga distància s'han comportat de forma molt robusta, entre ells cal esmentar l'Orient Pròxim, Llatinoamèrica i Austràlia. En canvi, el turisme de llarg abast asiàtic s'ha recuperat de manera més modesta. De fet, la despesa dels turistes procedents de la Xina o del Japó registrada als TPV de CaixaBank no ha recuperat encara el nivell del 2019, ni tan sols en termes nominals. Promoure la recuperació dels mercats endarrerits i continuar apostant pels mercats de llarg abast que mostren fortaleza podria ser clau per mitigar l'impacte de la desacceleració del turisme nord-americà per al sector.

Despesa turística procedent de destinacions de llarg abast

Variació en relació amb el mateix mes del 2019 (%)

Font: CaixaBank Research, a partir dels indicadors de despesa turística internacional del portal d'Economia en temps real de CaixaBank Research (pagaments amb targetes estrangeres als TPV de CaixaBank).